

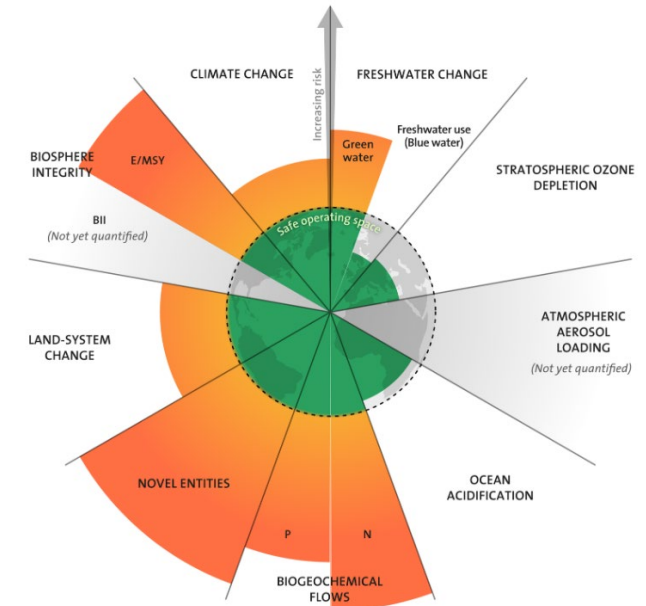
Hvordan arbeide med CRSD og EU Taksonomi i prosjekt

Jarl Øvstedal, 24.01.2024

Bærekraftig prosjekt

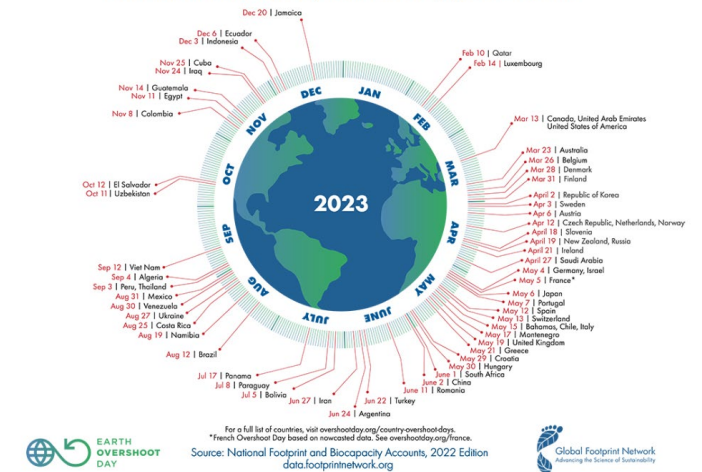
- ▶ Bærekraft: Gro Harlem Brundtland:
 - ▶ «utvikling som imøtekommer dagens behov uten at det går på bekostning av fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov»
- ▶ Bærekraftig utvikling - ikke «zero impact», men utvikling som over tid ikke skader økosystemer, vannforekomster, klima, mennesker og samfunn.

- ▶ Kan et bygg- eller anleggsprosjekt være bærekraftig ?

Country Overshoot Days 2023

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

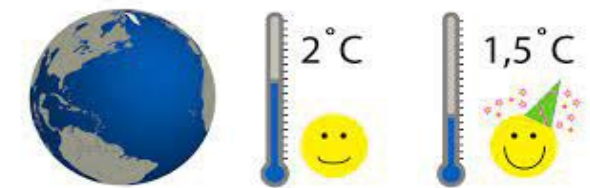
Bærekraftdirektivene (+ norsk lov) som premisser for Bærekraft i prosjekter

Legger rammer for prosjekter til å bidra **tilstrekkelig** til bærekraftig utvikling

FNs BÆREKRAFTSMÅL

EUs taksonomi

SEKTOR

- Information and communication
- Manufacturing
- **Transport**
- Agriculture, fishing, and forestry
- Professional, scientific and technical activities
- Energy
- Water supply, sewerage, waste management and remediation
- **Construction and real estate**
- Financial and insurance activities
- Arts, entertainment and recreation
- Human, health and social work activities
- Education
- Environmental protection and restoration activities

EKSEMPEL AKTIVITET

Infrastructure for rail transport

Infrastructure enabling road transport and public transport

KRITERIER - KRAV

- Redusere og forebygge klimagassutslipp
- Klimatilpasning
- Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser
- Omstilling til en sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning
- Forebygging og kontroll av forurensning
- Verne om og restaurere naturmangfold og økosystemer

CSRD– nytt direktiv for bærekraftrapportering

- ▶ Legger rammene for hva selskaper skal opplyse om i sin bærekraftrapportering
- ▶ Skal sikre at virksomheter rapporterer bærekraftinformasjon med samme kvalitet som finansiell rapportering
- ▶ Trer i kraft i EU (og Norge ??) fra 01.01.2024.
- ▶ Krav til opplysninger og rapportering – ikke krav til prestasjon
- ▶ Krav til ledelse og styre – Sikre at bærekraft inngår i virksomhetenes strategiske arbeid

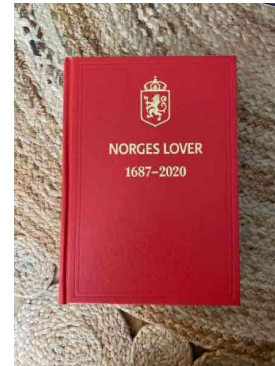
ESRS Rapporteringsstandarder – beskriver hva virksomheter skal opplyse om

ESRS 1: Generelle krav					ESRS2: Generelle rapporteringskrav				
Miljø					Sosial				Styring
E1: Klimaendringer	E2: Forurensning	E3: Vann og marine ressurser	E4: Naturmangfold og økosystemer	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Foretningsetikk

Bærekraftig - krav utover lovkrav

**BÆREKRAFTIGE
PROSJEKTER**

=

+

Biologisk mangfold og økosystemer

- ▶ EUs taksonomi:
- ▶ Undersøkelser av naturmiljø skal gjøres iht Forskrift KU 2017.
- ▶ Implementere nødvendige reduserende og kompensierende tiltak for å redusere påvirkninger på verdifull natur

Biologisk mangfold og økosystemer

T-2/16:

Regjeringen.no

Tema ▾ Dokument ▾ Aktuelt ▾ Departement ▾ Reg

Du er her: Forsiden · Dokument ▾ · Rundskriv ·

Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis

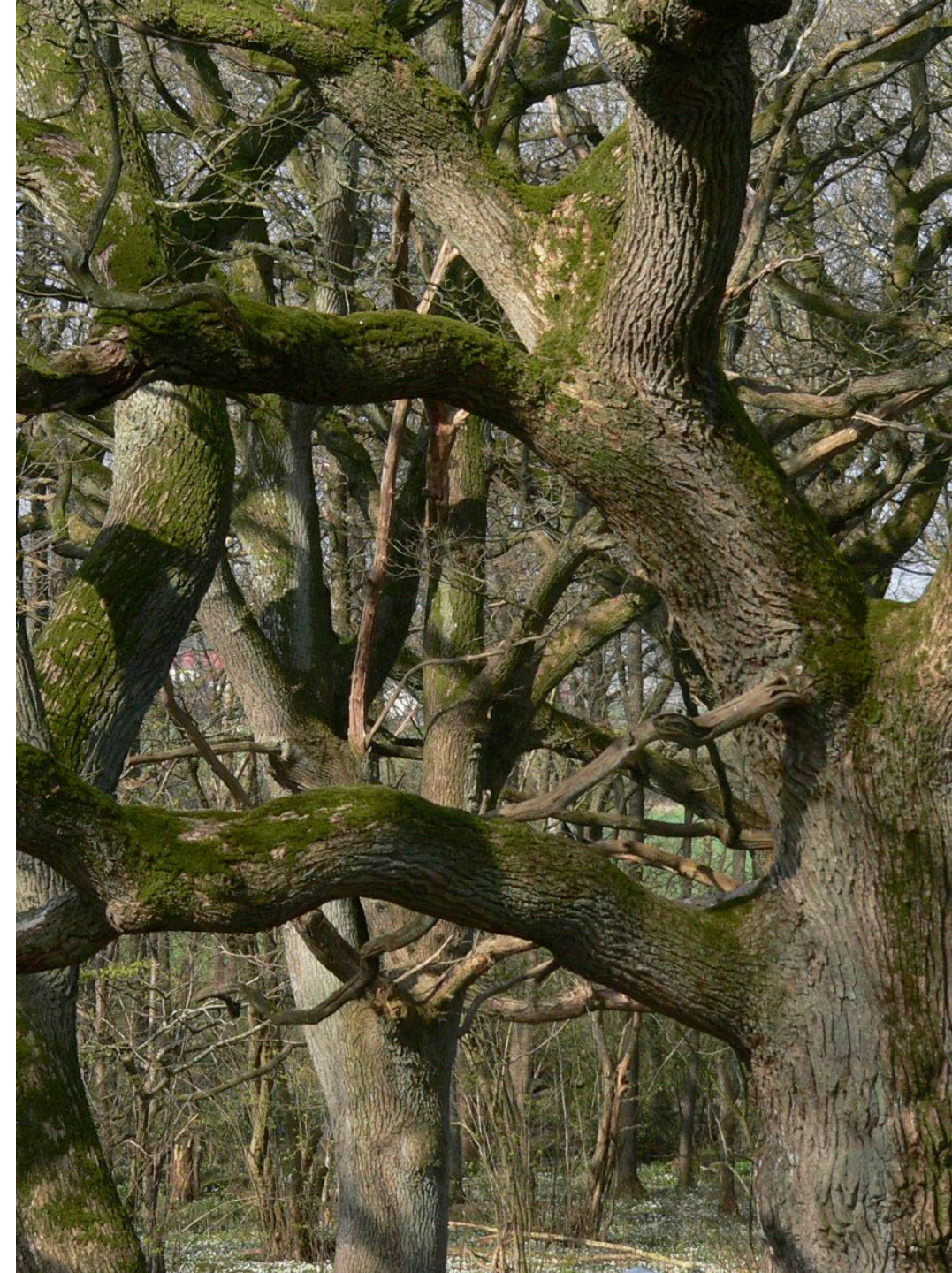
Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis

Rundskriv | Dato: 17.02.2021

Nr: T-2/16 - revidert februar 2021
Vår referanse: 14/1999

For å bidra til en mer enhetlig forvaltningspraksis og gi økt forutsigbarhet for kommunal arealplanlegging, klargjør dette rundskrivet hva som er spørsmål av nasjonal eller vesentlig regional betydning eller som av andre grunner er av vesentlig betydning på klima- og miljøområdet.

- Verneområder og foreslåtte verneområder
- Naturtyper
- Arter

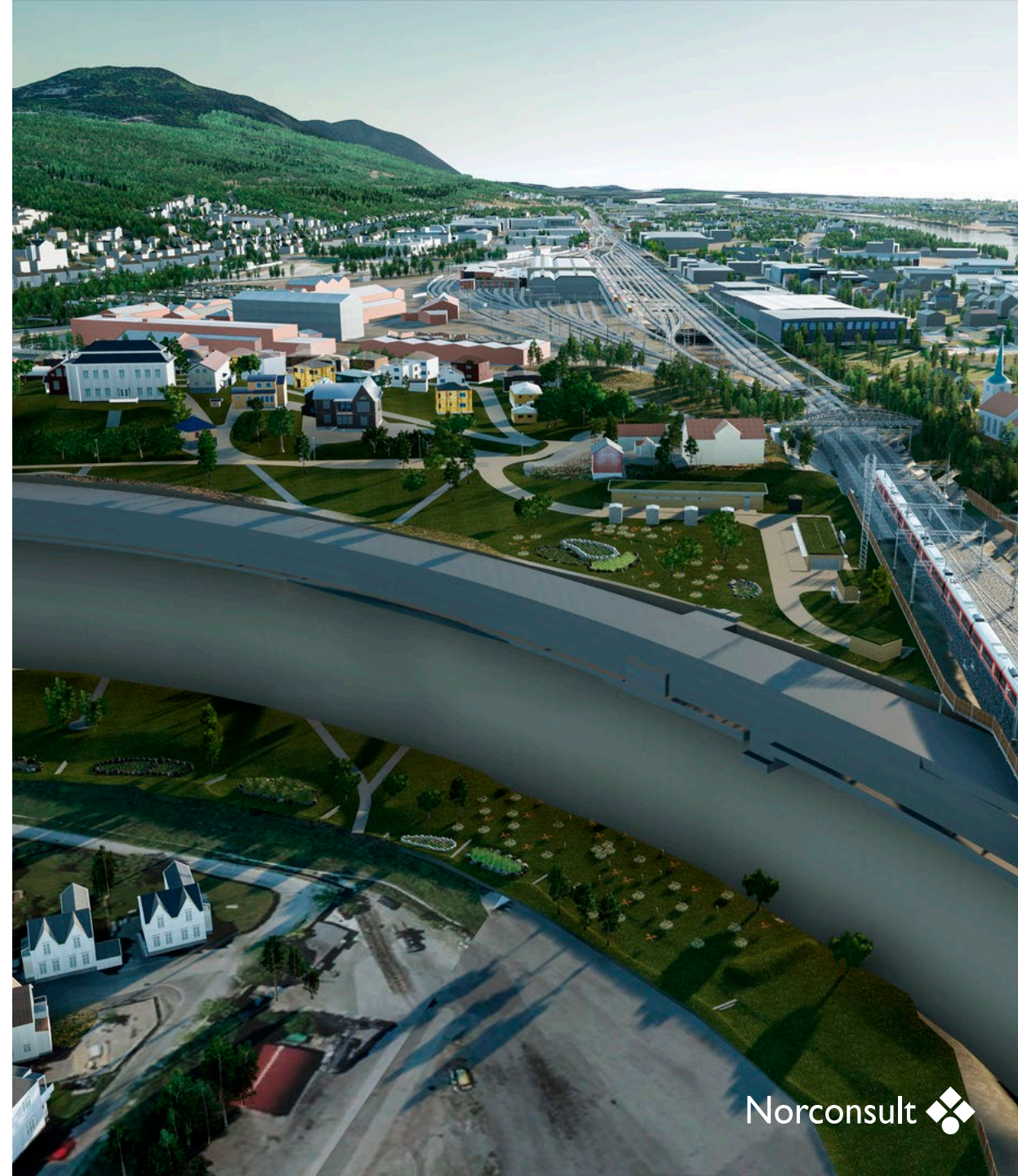
Klima

- ▶ Klimagassbudsjett scope 1, scope 2 og scope 3.
- ▶ Mål og tiltak for klimagassreduksjoner som bidrar til 1,5-gradersmålet (Parisavtalen). SBTr (Science Based Target) skal brukes
- ▶ Mot fossilfri og klimanøytral utbygging og bruk av infrastruktur.
 - ▶ **Jernbane:** All infrastruktur skal være elektrifisert
 - ▶ **Veg:** Prosjektet skal være «climate proofed» (klimanøytralt i prosjektets levetid i henhold til Ny teknisk veileder for «climate proofing» av infrastrukturprosjekter for perioden 2021-2027).

Sosial bærekraft

- ▶ Kartlegge påvirkninger og risiko for påvirkninger på lokalsamfunn og mennesker
- ▶ Begrense påvirkninger på mennesker og samfunn. Søke å finne gode kompensasjonsløsninger der lokalsamfunn og andre interessenter er involvert.
- ▶ Lokalsamfunn og interessenter skal involveres i flere av vurderingene knyttet til de andre bærekraftsaspectene

Klimarisiko og klimatilpassing

- ▶ Gjøre klimarisikoanalyse, og implementert tiltak:
 - ▶ 1. Identifisert hvilke klimarisiko som er relevant
 - ▶ 2. Benytte "state of the art" klimadata/prognoser inn i bestemmelse av klimarisiko
 - ▶ 3. Identifisere risikoreduserende tiltak
 - ▶ 4. Lage plan for implementering av risikoreduserende tiltak - implementere tiltak

	Temperature-related	Wind-related	Water-related	Solid mass-related
Chronic	Changing temperature (air, freshwater, water) (air, marine)	Changing wind patterns	Changing precipitation patterns and types (rain, hail, snow/ice)	Coastal erosion
	Heat stress		Precipitation or hydrological variability	Soil degradation
	Temperature variability		Ocean acidification	Soil erosion
	Permafrost thawing		Saline intrusion	Solifluction
			Sea level rise	
			Water stress	
Acute	Heat wave	Cyclone, hurricane, typhoon	Drought	Avalanche
	Cold wave/frost	Storm (including blizzards, dust and sandstorms)	Heavy precipitation (rain, hail, snow/ice)	Landslide
	Wildfire	Tornado	Flood (coastal, fluvial, pluvial, ground water)	Subsidence
			Glacial lake outburst	

Matrise EUs taksonomi

Vann

- ▶ Myndighetskrav og den norske KU-prosessen inkluderer de viktigste kravene i taksonomien og CSRD-rammeverket.

Veileder 02:2018

Klassifisering av miljøtilstand i vann

Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem
for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

Ressursbruk og sirkularitet

- ▶ Avfall skal så langt som mulig begrenses og i så stor grad som mulig gjenbrukes som ressurs.
- ▶ Minst 70 % av avfallet fra bygge og anleggsarbeider, inkludert riving, skal være klargjort for gjenbruk, ombruk eller resirkulering iht avfallshirakiet ?
- ▶ Prosesser for riving og demontering som sikrer mest gjenbruk/ombruk og hvor det brukes best tilgjengelig teknologi?

Forurensning til jord, vann og luft

- ▶ Det skal ikke spres forurensning eller være risiko for spredning til luft, vann og jord som kan skade natur, miljø eller mennesker.
- ▶ I hovedsak i varetatt ved lov og forskrift
- ▶ Oppstrøms og nedstrøms verdikjeder skal inngå i alle vurderinger

Prosess - Bærekraft i prosjekter

Erfaringer

- ▶ Kan et bygg- eller anleggsprosjekt være bærekraftig ?

«Ja, men det krever store og viktige grep»

- ▶ Viktige forutsetninger:
 - ▶ Byggherre prioriterer bærekraft høyt
 - ▶ Bærekraft tydelig plass i planfase
 - ▶ Kompetanse: Kriterier + løsninger
 - ▶ Tydelig kommunikasjon til alle aktører
 - ▶ Alle aktører bidrar

Erfaringer fra en EU-taksonomi-pilot

Taksonomirapportering for et veiprojekt

Nye Veier, AF Gruppen & Norconsult

Oktober 2023

Every day we improve everyday life